

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות-
מנהלת הבחירות רמת השרון

לפני כבוד השופטת ארנה לוי

עותרים

1. יצחק רוכברגר
1. רשימת "רמת השרון שלנו בראשות יצחק רוכברגר"
למועצת העיר רמה"ש
ע"י ב"כ עו"ד הנאטו יאראק

נגד

משיבה

מדינת ישראל - משרד הפנים - המפקחת הארצית על
הבחירות-מנהלת הבחירות רמת השרון
ע"י ב"כ עו"ד גדי שילה, פמת"א

פסק דין

לפניי עתירה בהתאם להוראות 42 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק").

רקע

1. העותר 1 (להלן: "העותר") נכלל ברשימת המועמדים של העותרת 2 למועצת עיריית רמת השרון בבחירות לרשויות המקומיות אשר עתידות להתקיים ביום 30.10.18. ביום 27.9.18 הוגשה מועמדותו לראשות העיר רמת השרון בבחירות.

2. העותר הורשע ביום 28.12.14 בבית משפט השלום בתל אביב בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד; מרמה והפרת אמונים בתאגיד; זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר ושימוש במסמך מזויף, על רקע תפקידו בקרן ההשתלמות לעובדי הרשויות המקומיות (ת"פ 13-05-37164). ביום 31.5.15 נגזר דינו של העותר. במסגרת גזר הדין קבע בית המשפט כי מתחם הענישה ההולם המתאים לעבירות בהן הורשע העותר באותן הנסיבות הוא בין 4 חודשי מאסר, שניתן לרצותם בעבודות שירות, ועד 15 חודשי מאסר, כעונש עיקרי (פסקה 50 לגזר הדין). על העותר נגזרו שישה חודשי מאסר שירוצו על – דרך עבודות שירות; שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים וקנס בסך 40,000 ₪. בית המשפט במסגרת גזר הדין קבע כי אין הצדקה לחרוג ממתחם הענישה באותו המקרה (פסקה 66 לגזר הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

1
2 עוד נקבע בגזר הדין כי יש במעשי העותר קלון. כאשר התייחס בית המשפט לנושא הקלון, הבהיר כי יש
3 לכך משמעות גם לעניין זכאותו של העותר להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר כחבר מועצה בהתאם
4 לסעיפים 7 ו 7א לחוק, כמו גם השלכות נוספות לשאת בתפקידים ציבוריים, ולאחר ששקל טענות הצדדים
5 מצא לקבוע כי מדובר בעבירות שיש עמן קלון. כך נקבע:

6
7 "הנאשם ניצל את מעמדו ותפקידו והשתמש בכספים שהפקידו עמיתי הקרן
8 לכיסוי הוצאותיו הפרטיות. מעשי הנאשם לא היו בגדר מעידה חד פעמית, אלא
9 התנהלות שחזרה על עצמה לאורך זמן. מעשים אלו כללו בצוע מתמיד וחוזר של
10 מעשי מרמה, הפרת אמונים בתאגיד, רישום כוזב במסמכי התאגיד, זיוף ושימוש
11 במסמכים המזויפים, כשלכל אלה נלוו מעשי הטעייה ושקרים לנושאי משרה
12 ולעובדים בקרן. מעשים אלו, כפי שקבע בית המשפט העליון בעניין אומץ הנ"ל,
13 הם מעשי שחיתות חמורים, שאינם הולמים מעמדו של ראש רשות מקומית, ואינם
14 עולם בקנה אחד עם עקרון השמירה על טוהר המידות ושלטון החוק. במעשיו סטה
15 הנאשם באופן רע וקשה מדרכי היושר, האמינות וההגינות שהם מהתכונות
16 הבסיסיות הנדרשות מנבחר ציבור. זכאי הציבור כי בראשו ולשירותו יעמדו אנשים
17 ראויים, ישרים, אמינים והגונים, בעלי סולם גבוה של מידות וערכים....הימנעות
18 מקלון, על מנת לאפשר לנאשם לכהן כראש עירייה או כחבר מועצה, תיפגע בהכרח
19 באמון הציבור".

20
21 (פסקאות 99-108 לגזר הדין).

22
23 4. העותר חזר בו מערעור שהגיש על הכרעת הדין וגזר הדין לבית משפט זה (ע"פ 15-07-29982) בהמלצת בית
24 המשפט והערעור נדחה ביום 17.11.15. העותר החל לבצע את עונש המאסר שהוטל עליו על דרך עבודות
25 שירות ביום 1.3.16 וסיים ביצוען ביום 18.9.16.

26
27 5. סעיף 4(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה – 1975 קובע כי:

28 "בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ג) ו (ד), זכאי להיבחר ראש רשות מי שהוא אזרח
29 ישראלי הזכאי להיבחר חבר המועצה והוא ראשון ברשימת מועמדים למועצה".
30
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

1 על מנת להיות זכאי להיבחר כראש עיר, אם כן, על המועמד להיות זכאי להיבחר כחבר מועצה. החוק
2 מתייחס לזכאות זו בנוגע למי שהורשע בפלילים. סעיף 7(ב) לחוק קובע:

3
4 "אינו זכאי להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר חבר המועצה מי שנידון בפסק דין
5 סופי לעונש מאסר בפועל, לתקופה העולה על שלושה חודשים, וביום הגשת רשימת
6 המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לשאת את עונש המאסר בפועל, אלא
7 אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע,
8 בנסיבות העניין, משום קלון".

9
10 סעיף 7(ד) לחוק מוסיף וקובע כי:

11
12 "קביעת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיפים קטנים (ב) ו (ג) לא תידרש
13 אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה, בנסיבות העניין, משום קלון".

14
15 6. העותר פנה ביום 25.10.17 ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית בבקשה להורות על תום תקופת הקלון שהושת
16 עליו ועל כשירותו להתמודד בבחירות. ביום 19.11.17 ניתנה החלטת מ"מ יו"ר ועדת הבחירות אשר דחתה
17 את בקשת העותר. נקבע כי מקום בו הקלון נקבע על ידי בית המשפט שגזר את ענשו של העותר קביעת
18 הקלון על ידי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית אינה נדרשת. הקביעה בדבר כשירות העותר להתמודד
19 בבחירות חרף הקלון שנקבע שנלווה למעשיו היא בסמכות מנהל הבחירות.

20
21 7. הצעת מועמדותו של העותר מיום 27.9.18 נדחתה על ידי המשיבה ביום 8.10.18 בהתבסס על הוראות סעיף
22 7(ב) לחוק, מהטעם שלא עברו שבע שנים מסיום ריצוי המאסר בפועל על ידי העותר.

23
24 מכאן העתירה.

25 טענות הצדדים

26
27
28 8. העותרים טוענים כי הוראות סעיף 7(ב) לחוק אינן חלות בעניינו של העותר וכי אין למנוע מהעותר להיכלל
29 ברשימת המועמדים. לטענת העותרים יש לפרש את הוראות החוק באופן אשר לא יצמצם את זכות היסוד
30 הקיימת לכל אזרח לבחור ולהיבחר, כאשר כל ספק אמור לפעול כך שיד הזכות לבחור ולהיבחר תהיה על
31 העליונה. טענת העותרים היא כי הרכיב הקבוע בסעיף 7(ב): "מי שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

1 בפועל, לתקופה העולה על שלושה חודשים" – אינו מתקיים בעניינו. נטען כי דין מאסר המבוצע על דרך
2 עבודות שירות אינו כדין מאסר בפועל לכל דבר ועניין וכי יש לקבוע יחס המרה מתאים בין תקופת מאסר
3 בעבודות שירות ובין תקופת מאסר מאחורי סורג ובריח, כאשר יום מאסר בבית הכלא אינו שווה ליום
4 בצוע עבודות שירות אלא להרבה יותר ממנו. בהקשר זה מפנים העותרים לפסיקה בתיקים פליליים הדנה
5 בשיקול דעת בית המשפט בענישה, ובה אמירות כי מאסר על דרך עבודות שירות מהווה אופן ענישה מקל
6 יותר ממאסר המרוצה מאחורי סורג ובריח, כאשר תקופת ריצוי מאסר על דרך עבודות שירות היא לעיתים
7 ארוכה יותר מתקופת ריצוי מאסר בבית הכלא. העותרים מבקשים לקבוע "נוסחת המרה", לפיה תקופת
8 מאסר בבית הכלא תהיה עד שליש מתקופת בצוע עבודות שירות. נטען כי יש להניח כי אם היה נגזר על
9 העותר עונש מאסר בבית הסוהר, הייתה התקופה קצרה יותר. כיון שעל העותר נגזרו שישה חודשי מאסר
10 לריצוי בדרך של עבודות שירות – יש לראות, כך נטען, בעונש זה שווה ערך לחודשיים מאסר בבית הכלא.
11 לשיטת העותרים, אם כן, נגזרו על העותר רק חודשיים ולכל היותר שלושה חודשים של מאסר בפועל.
12 לפיכך, לטענתם, הוראת סעיף 7(ב) לחוק, הדנה במאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים – אינה
13 חלה בעניינו של העותר.

14
15 9. המשיבה טוענת כי יישום הוראות סעיף 7(ב) לחוק מביא למסקנה הפשוטה כי העותר אינו יכול להיכלל
16 ברשימת המועמדים ולהיבחר כחבר מועצה וכי כל הוראות הסעיף חלות בעניינו. לטענות העותרים בעניין
17 עבודות השירות אין יסוד לא בלשון החוק ולא בפסיקת בתי המשפט. עבודות שירות הן דרך לבצוע עונש
18 של מאסר בפועל אשר נגזר על נאשם. עבודות שירות אינן סוג נוסף של עונש, אלא צורה של נשיאת העונש.
19 בשתי הדרכים מדובר במאסר בפועל ואין הבחנה בין שתי צורות נשיאת העונש לעניין חוק הבחירות. פסקי
20 הדין אליהם מפנים העותרים כלל אינם תומכים בטענותיהם. באשר ל"יחס המרה" – הרי ששיקול הדעת
21 השיפוטי בגזירת עונשו של נאשם המורשע בפלילים יכול שיביא בחשבון גם את הדרך אשר בה ירוצה עונש
22 המאסר בפועל. יחס המרה כזה רלוונטי לכל היותר רק לשלב בו בית המשפט שוקל את עונשו של הנאשם.
23 משעה שנגזר עונש מאסר בפועל על דרך עבודות שירות, הרי שזוהי תקופת המאסר שנקבעה ולא ניתן לחזור
24 אחורה ולטעון כי מדובר כביכול בתקופה קצרה יותר. לאחר גזר הדין תמונת המצב היא סופית והתגבשה.
25 תקופת המאסר בפועל המוגדרת בחוק אינה כוללת כל "נוסחת המרה". מדובר בתקופה ברורה ומוגדרת
26 ואין לקרוא לתוכה, יש מאין, תנאים שאינם קיימים. משמעות גישת העותרים היא שמועמד לבחירות אשר
27 נגזרו עליו עבודות שירות ואשר נקבע לגביו קיומו של קלון – לעולם לא יהא מנוע מלהציג את מועמדותו
28 כי תמיד עבודות שירות תהיינה שוות ללא יותר משלושה חודשי מאסר בפועל. זאת ועוד, אם ייקבע
29 שקיימת "נוסחת המרה" – מי אמור לקבוע אותה וכיצד אמור מנהל הבחירות לקבל החלטות ולהפעיל
30 שיקול דעת? גם לשיטת העותרים, על פי הפסיקה אליה הפנו לעניין ענישה, קיימים יחסי המרה שונים ומי
31 יקבע מהו היחס הראוי בכל מקרה?
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

דין והכרעה

10. דין העתירה להידחות.

11. סעיף 51ב (א) לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין") קובע:

"בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על ששה חודשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת".

12. בדברי ההסבר להצעת החוק, במסגרתה הוסף נושא עבודות השירות, נאמר:

"ביסוד ההצעה עומדים בראש ובראשונה הצורך לפעול, ככל האפשר, להקטנת הצפיפות בבתי הסוהר, וכן הגישה הדוגלת בהמרת עונש המאסר לתקופה קצרה בדרך ענישה שאינה לוקה במגרעותיו ההרסניות של המאסר. בהתאם לכך מוצע לקבוע בחוק את העיקרון שבית המשפט, בפסקו מאסר לתקופה קצרה, ישקול את האפשרות של ריצוי העונש בדרך ענישה תחליפית, בעיקר לגבי אנשים שאינם מעורים בחיי הפשע ושאינן הכרח שישאו את מאסרם בדרך המקובלת, כלומר מאחורי סורג ובריח דוקא; הנחת ההצעה היא שיש אוכלוסיית עבריינים שלגביה ניתן להשיג את מטרותיו העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה מחד גיסא, ומזיקה פחות לאותה אוכלוסייה מאידך גיסא. עם זאת מבחינה ענישית – עדיין נושאים הם בתיוג של היותם נדונים למאסר".

(הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 25), תשמ"ו - 1986, ה"ח 1766).

ניתן לראות, אם כן, כי כוונת המחוקק הייתה כי עבודות שירות הן מאסר בפועל בהיבט העונשי, לרבות תיוג העונש, ומדובר באותו אמצעי ענישה ממש כמו מאסר בבית הכלא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

13. בית המשפט העליון קבע במספר הזדמנויות כי עבודות שירות אינן אמצעי ענישה נוסף ושונה אלא רק דרך לריצוי עונש מאסר בפועל. "עבודת שירות אינה סוג נוסף של עונש אלא צורה של נשיאת העונש. הדברים עולים מסעיף 51 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 גופו. זוהי ההוראה האופראטיבית הבסיסית בסימן ב'1 ובפרק ו' לחוק הנ"ל, הדין בנשיאת מאסר בעבודת שירות: העונש הוא מאסר בפועל, שהנידון, כלשון הסעיף האמור, "נושא בו" בעבודות שירות" (ע"פ 42/89 מדינת ישראל נ' אברהם ועקנין, פ"ד מג(1)511 [1989]). "עבודת שירות אינה סוג אחר או נוסף של עונש, אלא אותו סוג עונש שהושת בגזר הדין, והשינוי אינו אלא בצורתו ובאופן ביצועו של עונש המאסר שנקבע בגזר הדין" (ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ' ג'עפרי, פ"ד מז(1)1 [1993]). ראה עוד: ע"פ 4103/92 מדינת ישראל נ' פינקלשטיין, פ"ד נא(3)481 [1997]; רע"פ 9961/06 טבגה ישעיהו נ' מדינת ישראל (4.12.06). זאת ועוד, בית המשפט העליון קבע כי גם במקרים בהם נגזר על נאשם לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות שירות ובהמשך מתברר כי חוות הדעת של הממונה היא שלילית, נשלח הנאשם לרצות את מלוא תקופת המאסר מאחורי סורג ובריח, כאשר "הדין איננו מכיר ב"יחס המרה" כלשהו בין מאסר ממש לבין מאסר בדרך של עבודות שירות, באופן אשר עשוי לבטא את ההבדל הקיים בין אופני ריצוי עונש המאסר" (רע"פ 483/14 טל דוד אמסלם נ' מדינת ישראל (15.7.14)).

14. כך גם בענייננו. מאסר בפועל לעניין סעיף 7(ב) לחוק הוא אותו מאסר בפועל בהתאם לחוק העונשין, ואין כל רלוונטיות לשאלה באיזה אופן בוצע – כולו או חלקו – האם בין כתלי בית הסוהר או על דרך עבודות שירות, לאחר שהנאשם נמצא מתאים לשאת את עונש המאסר בפועל בדרך זו. עבודות שירות אינן מהוות אמצעי ענישה אחר ושונה ממאסר בפועל. הסעיף נוקט בלשון: "מי שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר בפועל". הפרמטר הרלוונטי הוא העונש שהוטל בגזר הדין – מאסר בפועל – ללא כל נפקות לשאלה אם ניתנה אפשרות לבצעו על דרך עבודות שירות. העותרים טוענים בדבר קיומו של ספק בהוראות החוק, אשר צריך להביא לקבלת טענותיהם, אך לטעמי אין כל ספק והדברים ברורים. ניתן לראות כי זו הייתה כוונת המחוקק והמחוקק היה ער לכך שמאסר בפועל, לעניין זה, כולל ביצועו על דרך עבודות שירות. הוראת סעיף 7(ב) לחוק נוספה בשנת 2000 (תיקון מס' 31 מיום 26.7.2000). בפרוטוקול ישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, בעת הדיון בהצעת החוק, עלתה השאלה אם עבודות שירות נכללות בגדר המונח "מאסר בפועל" לעניין ההוראות הפוסלות. תשובת היועצת המשפטית של הוועדה הייתה: "זה כולל. לפי חוק העונשין, מאסר בפועל כולל הכל" (פרוטוקול ישיבה מס' 159 של ועדת הפנים ואיכות הסביבה, הכנסת ה-15, 4(7.11.2000)). חברי הכנסת היו ערים, אם כן, לנושא, ולא נקבעה על ידי המחוקק כל הוראה מיוחדת לעניין מאסר בפועל המרוצה על דרך עבודות שירות. יוער עוד כי ביום 16.7.08 נדונה בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת הצעה לתיקון הוראות החוק. נשאלה שאלה מה דינו של בצוע מאסר על דרך עבודות שירות לעניין פסילת מועמד וצוין: "עבודות שירות נחשבות למאסר בפועל" (פרוטוקול ישיבה מס' 407 של ועדת הפנים והגנת הסביבה, הכנסת ה-17, 5, 24 (16.7.2008)). חיזוק נוסף להבנת כוונת המחוקק ניתן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

- 1 לראות גם בהצעת חוק יסוד : הממשלה (תיקון – נבחר ציבור שהורשע בעבירה שיש עמה קלון), תשע"ה –
2 2015 (פ/19/2784) אליה הפנו העותרים דווקא. באותה הצעת חוק, אשר לא התקבלה בסופו של דבר, נעשה
3 ניסיון להחריג מפורשות מאסר שרוצה על דרך עבודות שירות מהגדרת "מאסר בפועל" לצורך כשירות
4 למינוי בכהונת שר או חבר כנסת. מניסיון זה ניתן ללמוד, אם כן, כי בהעדר החרגה מפורשת ותנאים
5 מפורשים – רואה המחוקק את עבודות השירות כשוות בכל דבר ועניין, לרבות אורך התקופה, למאסר
6 בפועל תחת סורג ובריח, ללא נוסחת המרה כלשהי.
7
8 15. ואכן, בהלכה הפסוקה ובהחלטות יו"ר ועדת הבחירות המרכזית נקבע במספר הזדמנויות כי "מאסר
9 בפועל" לעניין סעיף 7(ב) לחוק כולל גם מאסר בפועל שבוצע על דרך עבודות שירות, ללא כל סייג או שינוי
10 באשר לחישוב התקופה: "על המבקש נגזר עונש מאסר בפועל של שישה חודשי מאסר. אין נפקא מינה
11 מבחינת החוק אם העונש רוצה מאחורי סורג ובריח או בעבודות שירות. טרם עברו 7 שנים מיום שסיים
12 לרצות את עונש המאסר, ולפיכך עומד הוא בחזקת הקלון הקבועה בסעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות"
13 (ה"ש 6/20 בעניין גאוי (29.9.13)). "אין להבחין בין מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, לבין מאסר בפועל
14 שרוצה, או אופשר לרצותו, בעבודות שירות. הקלון הנובע מן הענישה שהוטלה ומן העבירה בנסיבות
15 ביצועה, אותו קלון הוא, בין אם ישב העבריין בכלא, ובין אם ניתנה לו ההקלה שנוגעת לאופן הריצוי של
16 המאסר – על ידי ריצוי העונש בעבודת שירות (ר' סעיף 51ב(א) לחוק העונשין). גם כך וגם כך, הוא אסיר,
17 ריצה עונש מאסר בפועל, ודינו להיפסל מלהיות מועמד בבחירות" (עמ"נ (חל) 12-11-30154 טאהא סואעד
18 נ' מנהל הבחירות למועצה האזורית משגב (19.11.12)). כמו כן ראה החלטות נוספות של יו"ר ועדת
19 הבחירות המפרשות את סעיף 7(ב) לחוק ככזה החל במפורש גם במקרים בהם המבקש ריצה מאסר בפועל
20 על דרך עבודות שירות: ה"ש 2/03 בעניין דני בונפיל (20.5.03); הש"ר 1/18 בעניין טאהא עבד אלחלים
21 (1.8.06); הש"ר 4/18 בעניין דני בונפיל (15.9.08); בג"ץ 4523/03 דני בונפיל נ' יו"ר ועדת הבחירות
22 המרכזית, פ"ד נז(4) 857 [2003].
- 23
24 16. העותרים מנסים ללמוד על "נוסחת המרה" מפסיקה העוסקת בגזירת הדין במסגרת ההליך הפלילי. גם
25 אם בהפעלת שיקול הדעת של בית המשפט במסגרת מתן גזר הדין בהליך הפלילי נלקח בחשבון השיקול כי
26 ריצוי מאסר בפועל בעבודות שירות יהיה לעיתים לתקופה ארוכה יותר מריצוי המאסר בבית הכלא, אין
27 בכך כל רלוונטיות לענייננו ומקומן של טענות מסוג זה אינן במסגרת הליך זה. אכן, שיקול הדעת השיפוטי
28 בגזירת עונשו של נאשם אשר הורשע, גם במסגרת הערעור על גזר הדין, יכול שיביא בחשבון גם את הדרך
29 בה ירוצה עונש המאסר בפועל, אך שיקול דעת זה נוגע רק לשלב בו בית המשפט במסגרת ההליך הפלילי
30 שוקל מהו העונש המתאים באותו עניין. לאחר שנגזר דינו של נאשם בגזר דין סופי והוטל עליו עונש מאסר
31 בפועל – זהו עונש המאסר הרלוונטי והמחייב ואין כל אפשרות לטעון בדיעבד כי העונש היה, למעשה, אחר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים- המפקחת הארצית על הבחירות- מנהלת הבחירות רמת השרון

- 1 ולתקופה קצרה יותר, כיון שבוצע על דרך עבודות שירות. לא ניתן להחזיר הגלגל לאחור, להליך הפלילי
 2 שהסתיים, ולדון מחדש בעונשו של העותר, תוך קביעה מקבילה להליך הפלילי, אך מנותקת ממנו, מה היה
 3 גזר הדין שהיה נגזר עליו אם היה נקבע שעליו לרצות מאסרו בבית הכלא. יש לזכור כי קיימים מקרים בהם
 4 עבודות השירות תופסקנה או לא יחלו כלל, ומי שנגזר דינו לשאת מאסר בפועל ירצה את יתרת עונש
 5 המאסר או את כולו בבית הסוהר, ללא כל נוסחת המרה (סעיפים 51ט – 51 לחוק העונשין). צודקת
 6 המשיבה בטענתה, כי, לשיטת העותרים, מועמד לבחירות אשר בצע את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו על
 7 דרך עבודות שירות (אשר אף פעם לא יעלו על שישה חודשים בהתאם להוראות חוק העונשין), ואשר נקבע
 8 קיומו של קלון לגביו, לא יהיה מנוע לעולם מלהיכלל ברשימת המועמדים ולהציע מועמדותו, זאת בניגוד
 9 מוחלט להוראות החוק ולתכליתו. עוד צודקת המשיבה בטענתה כי עקרון הודאות והשוויון אינם
 10 מאפשרים לקבוע "נוסחת המרה" אקראית על ידי מנהל הבחירות בכל רשות ובכל מקרה, על פי שיקול
 11 דעתו, נוסחה שאינה מעוגנת בדין כלשהו. שיקולים אלו, של ודאות ושוויון, להבדיל משיקולי ענישה שאינם
 12 כלל רלוונטיים בהליך זה, הם בעלי חשיבות רבה לעניין ניהול תקין, הוגן, יעיל ונכון של הליכי הבחירות.
 13
- 14 17. זאת ועוד. טענות העותרים בענייננו הן, למעשה, תיאורטיות בלבד והדיון בהן הוא למעלה מהצורך. בית
 15 המשפט בהליך הפלילי קבע במסגרת גזר הדין, כאמור, מתחם ענישה ובו רף תחתון של **ארבעה** חודשי
 16 מאסר בפועל, לא פחות מכך. עוד קבע בית המשפט כי אינו מוצא מקום לחרוג ממתחם זה לאחר ששקל
 17 את טענות הצדדים. בנסיבות אלו, גם אם פרשנות העותרים לעניין נוסחת המרה כלשהי הייתה מתקבלת,
 18 הרי שבענייננו של העותר - ההנחה אותה מבקשים העותרים להניח, כי הוא היה נדון למאסר בבית הכלא
 19 לתקופה קצרה מארבעה חודשים - אינה תואמת את גזר הדין ואת מתחם הענישה שנקבע במסגרתו והיא
 20 אינה יכולה להתקבל. יש להוסיף כי מקריאת הטיעונים לעונש וגזר הדין בתיק הפלילי ניתן ללמוד כי נושא
 21 שלילת האפשרות מהעותר להתמודד בבחירות לראש העיר שבע שנים לאחר ריצוי עונשו עמד ברקע
 22 הדברים. רשאי היה העותר, כמובן, במסגרת ניהול ההליך הפלילי, הן בבית משפט השלום והן במסגרת
 23 הערעור שהגיש, לבקש מבית המשפט לרצות עונש מאסר בפועל בבית הכלא תקופה בת שלושה חודשים,
 24 ולא תקופה ארוכה יותר בעבודות שירות, על פי נוסחת ההמרה אליה הוא מכוון כעת. אלא שהעותר ביקש
 25 והסכים לבצוע עונשו בדרך עבודות שירות ולא טען כל טענה בדבר יחס המרה כלשהו במסגרת ההליך
 26 הפלילי, למרות שהיה ער להוראות החוק.
 27
- 28 18. אוסיף כי, במיוחד במקרה של העותר, בו בית המשפט במסגרת גזר הדין הדגיש והרחיב בנושא הקלון אשר
 29 יש לייחס לעבירות שבצע, אין כל הצדקה לא להחיל עליו את הוראות הפסילה. להפך. הוראות סעיף 7(ב)
 30 לחוק קובעות, למעשה, חזקת קלון בת שבע שנים לגבי מי שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר בפועל
 31 לתקופה העולה על שלושה חודשים. בענייננו – אין צורך כלל להיזקק לחזקת הקלון שהרי הקלון נקבע
 32 מפורשות על ידי בית המשפט. תכלית החוק היא לא לאפשר למי שהורשע בעבירה אשר דבק בה קלון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-10-27204 רוכברגר ואח' נ' משרד הפנים - המפקחת הארצית על הבחירות - מנהלת הבחירות רמת השרון

1 להיכלל ברשימת המועמדים. טענות העותרים, הבאות לתמוך בהתמודדות מי שנקבע לגביו מפורשות
2 שדבק בו קלון, כאשר מאז ריצוי עונשו עברו כשנתיים בלבד, סותרות באופן מובהק תכלית זו.
3
4 19. לעותר טענות בדבר הפגיעה בזכות החוקתית לבחור ולהיבחר, אלא שבית המשפט העליון כבר קבע, בעניינו
5 של העותר, כי "גם על הזכות לבחור ולהיבחר, עם כל חשיבותה, לסגת לעיתים מפני שיקולים אחרים,
6 ואין היא זכות מוחלטת" (בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית
7 רמת השרון, יצחק רוכברגר פסקה 56 (14.10.13)). לעניין הוראות סעיף 7(ב) לחוק נקבע: "בהגבילו את
8 משך המניעות כאמור לתקופה בת שבע השנים, שקדמו למועד הגשת רשימות המועמדים, איזן המחוקק
9 כראוי בין הצורך להבטיח את הרחקתו של אדם שהורשע בעבירה שיש עמה קלון מן השלטון המקומי,
10 לבין הזכות לבחור ולהיבחר, שהיא מזכויות היסוד של משטרנו הדמוקרטי" (ה"ש 2/03 בעניין בונפיל
11 (20.5.03)). והדברים יפים לעניינו.

12
13 לאור כלל האמור, העתירה נדחית. אין צו להוצאות.
14 המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים.

15
16 ניתן היום, ו' חשוון תשע"ט, 15 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.
17

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
ארנה לוי, שופטת

